

Ik hoef het persoonlijk voorstel niet te accepteren als ik het niet interessant genoeg vind. Pas na mijn acceptatie zullen mijn gegevens worden doorgestuurd naar de winnende leverancier.

Indien ik na de veiling beslis om het persoonlijk voorstel te accepteren, verricht de winnende leverancier nog een inspectie van mijn dak. Indien uit die inspectie blijkt dat het gewenste aantal zonnepanelen niet past, dan kan ik alsnog gratis afzien van het voorstel.

Ik duim voor een gunstige prijs. Op 22 oktober waren er al 3 300 inschrijvingen uit de hele provincie. Meer dan 70 Damse gezinnen schreven in.

Ten laatste vanaf eind mei 2016 ben ik mijn eigen elektriciteitsleverancier!

DE VERWARRING VOORBIJ

Meer dan 130 mensen waren op 7 oktober present in de Cultuurfabriek en luisterden geboeid maar met toenemende bezorgdheid naar Pieter Boussemaere. Ik vroeg achteraf aan enkele aanwezigen wat hen zal bijblijven. Iets dat ze nog niet wisten of iets dat een bijzondere indruk gemaakt had.

De historicus bracht ons de essentie uit zijn boek 'Eerste hulp bij klimaatverwarring'. *'Een zeer interessante en didactische avond met een begenadigd spreker'* hoorden we nadien. Een leerkracht op rust stond vol bewondering voor de eenvoudige maar duidelijke (en didactische) manier waarop Pieter Boussemaere iets moeilijks kan uitleggen.

Onze spreker zette de meest recente wetenschappelijke feiten over de klimaatopwarming op een rijtje. We kregen een overzicht van het klimaat in heden, verleden en toekomst. Zowat iedereen bleek onder de indruk van het historisch perspectief waarin Pieter Boussemaere de zaken geplaatst heeft: *'Dat we door de eeuwen heen temperatuurschommelingen gekend hebben (met de verschillende ijstijden) is duidelijk, maar de impact van de mens de laatste*

*decennia werd wel heel duidelijk aange-
toond.'*

Of nog: *'Hoe het nog nooit zo warm is geweest sinds de mens aan landbouw doet, hoe het klimaat eerder stilaan afgleed naar een ijstijd en dan plots sinds de 20^e eeuw heel snel opwarmt.'*

Het opstoken van fossiele brandstoffen is, samen met ontbossing, voor ongeveer 80 procent verantwoordelijk voor de klimaatopwarming. Boussemaere benadrukte daarom dat het overgrote deel van de steenkool-, olie- en gasreserves in de grond moet blijven om het klimaat niet te doen ontsporen.

Helaas, zo vervolgde hij, is het eigenlijk al te laat om de officiële twee graden doelstelling nog te halen. Maximum twee graden temperatuurstijging is overigens een politiek bepaalde grens, voor wetenschappers is maximum anderhalve graad de veilige grens. Een man had het onbehaaglijke gevoel dat we ons academisch kwartiertje aan het opgebruiken zijn. *'En als we nu nog niet te laat zijn, dat we de mammoet-tanker die onze wereld is nooit op tijd gekeerd krijgen.'*

Boussemaere toonde beelden van mammoeten en wolharige neushoorns die in de ijstijden onze streken bevolkten. En dan te weten dat er slechts 5°C verschil is tussen de gemiddelde temperatuur in de ijstijd en de gemiddelde temperatuur nu. *'Zo zie je maar dat zelfs 2°C een enorm verschil kan maken'* concludeerde een toeschouwer.

Maar uiteraard moeten we blijven proberen een verdere opwarming te beperken. Wel loert het gevaar om de hoek dat we gevaarlijke kantelpunten bereiken. Deze kunnen een versnelde klimaatverandering in gang zetten die we niet meer in de hand hebben. Een voorbeeld van een kantelpunt is het afsmelten van de permanent bevroren bodem (permafrost) in het noorden waardoor grote hoeveelheden methaan in de atmosfeer terecht komen. Dit zorgt voor extra opwarming. Een jonge vrouw bekende dat dit voor haar nieuw was. *'Ik had nog*

nooit over kantelpunten gehoord. Dat is pas echt schrikwekkend, want dan neemt de natuur het volledig over.'

De gevolgen? De stijging van de zeespiegel, onder meer als gevolg van het afsmelten van gletsjers en landijs, is het meest bekende gevolg maar zal bij ons eigenlijk pas op langere termijn een probleem worden. Ijs smelt immers langzaam. Op veel kortere termijn dreigen vooral mislukte oogsten. Twee nog erg jonge broers hadden onthouden dat *'ons huis over een paar honderd jaar onder water zal komen'*. Hun oma keek minder ver in de toekomst: *'Mij blijft de voorspelling bij dat er grote migratiestromen op ons afkomen, waarbij in vergelijking de huidige niets is'*.

Is er beterschap op komst? Pieter Boussemaere gelooft heel sterk in de technologische vooruitgang. Hij verwacht veel van elektrische auto's die over een paar jaar een gemiddeld rijbereik van 300 kilometer zullen hebben.

Anderzijds is hij bezorgd over politici die betaald worden door de ontkenningindustrie en zelfs citaten uit de bijbel gebruiken als bewijs dat het gewoon niet waar kan zijn. Een argument dat bij ons wellicht niet aanslaat maar in de Verenigde Staten wel. Een jonge mama constateerde dan ook dat het er niet goed uitziet voor de toekomst van onze kinderen. En: *'Ik ben geschokt dat de voorzitter van de milieucommissie van de Amerikaanse senaat een klimaatontkenner is.'*

Maar ook bij ons is nog niet diep doorgedrongen waarover het gaat. Met de camera in de hand vroeg Boussemaere aan zijn studenten in hogeschool Vives of zij de oorzaak van de klimaatopwarming kenden en wat zij zelf al gedaan hadden. Het resultaat konden we samen bekijken: toekomstige leerkrachten die oprecht meenden dat

'papiertjes oprapen' zou bijdragen aan een oplossing voor het klimaatprobleem. Het sprak boekdelen...

Wat kunnen we zelf doen? Het eerste advies van Pieter Boussemaere: spreek erover aan de keukentafel! Een grootmoeder zal alvast zijn raad opvolgen: *'Ik ben vooral bezorgd om mijn kleinkinderen en de impact op hun leven. Ik ben verontrust door de snelheid waarmee het gaat gebeuren, boos op onze politici die hun kop in het zand steken en ook stomverbaasd dat onze jeugd er zo weinig van afweet. Ik zal er in elk geval met mijn kinderen en kleinkinderen over spreken.'*

Boussemaere pleit ervoor dat we de economie beïnvloeden. Koop in de eerste plaats groene stroom. 'Niet van charlatans, maar van firma's die echt investeren in lokale groene productiecapaciteit, maar het is niet aan mij om namen te noemen.' Dat doen wij dus wel. Op www.vreg.be/nl/herkomst-stroom kun je sinds kort de oorsprong van de elektriciteit nagaan. Zo kun je zien dat de coöperatieve Ecopower 100 procent Belgische groene stroom levert, vooral uit wind en zon.

Verder raadt Pieter Boussemaere ons aan banken te mijden die ons spaargeld gebruiken om de fossiele energiesector te financieren. Zelf beleggen in de fossiele industrie is uiteraard evenmin een goed idee.

Tot slot roept hij iedereen op om op zondag 29 november in Parijs deel te nemen aan de grote klimaatmars.

Was je er niet bij op 7 oktober? Op www.pieterboussemaere.com vind je de data over geplande lezingen in andere gemeenten. Je kunt natuurlijk ook zijn boek lezen.